

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

tot aanwijzing van onroerende zaken ter onteigening in de gemeente Amsterdam krachtens artikel 72a van de onteigeningswet (onteigening voor het project Zuidasdok A10 Schinkelbrug, met bijkomende werken).

Ingevolge artikel 72a, eerste lid, van de onteigeningswet kan onteigening van onroerende zaken plaatsvinden onder meer voor aanleg en verbetering van wegen, bruggen, spoorwegwerken en kanalen, alsmede daarop rustende zakelijke rechten. Daaronder wordt mede begrepen werken ter uitvoering van een tracébesluit als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Tracéwet.

Het verzoek tot aanwijzing ter onteigening

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: verzoeker) heeft Ons bij brief van 27 november 2023, kenmerk RWS-2023/47792, verzocht om ten name van de Staat over te gaan tot het aanwijzen ter onteigening van onroerende zaken in de gemeente Amsterdam. De onteigening wordt verzocht voor de realisatie van de verbreding en het ondergronds leggen van de Rijksweg A10 (Zuidasdok) ter hoogte van het centrumgebied van de Zuidas en voor de reconstructie van gedeelten van de rijkswegen A2, A4 en A10 en de knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel, gedeelte A10 Schinkelbrug tussen km 20,65 en 20,85, met bijkomende werken, in de gemeente Amsterdam.

Bij e-mail van 17 april 2024 heeft verzoeker Ons te kennen gegeven dat met een van de erfpachters van de grondplannummers 1.1wt, 1.2, 1.4wt, 1.5, 1.6 wt en 1.8. overeenstemming is bereikt. Deze grondplannummers dienen wel ter onteigening te worden aangewezen omdat met de (blote) eigenaar van genoemde onroerende zaken nog geen overeenstemming is bereikt. In de bij dit besluit behorende lijst van te onteigenen onroerende zaken is hiermee rekening gehouden.

Planologische grondslag

De onroerende zaken waarop het verzoek betrekking heeft, liggen in de gemeente Amsterdam. De grondslag voor de planologische uitvoerbaarheid van het werk waarin de ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken zijn gelegen wordt gevormd door het Tracébesluit Zuidasdok (wijziging 2023), in combinatie met het Tracébesluit Zuidasdok dat op 18 maart 2016 is vastgesteld en de in 2016 en 2017 vastgestelde wijzigingsbesluiten.

Op 18 maart 2016 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat (destijds: Infrastructuur en Milieu) het Tracébesluit Zuidasdok vastgesteld, waarin de wijzigingen van de A10 Zuid en de knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel en de inpassing daarvan worden beschreven. In 2016 en 2017 zijn besluiten tot wijziging van het Tracébesluit Zuidasdok vastgesteld.

Op 15 juni 2023 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat het Tracébesluit Zuidasdok (wijziging 2023), dat het Tracébesluit Zuidasdok op de in de artikelen 2 tot en met 10 beschreven punten wijzigt, vastgesteld. Voor het overige blijft het bepaalde in het Tracébesluit Zuidasdok met inbegrip van het Tracébesluit Zuidasdok (wijziging 2016) en het Tracébesluit Zuidasdok (wijziging 2017) onverminderd van kracht. Tegen de vaststelling van het Tracébesluit Zuidasdok (wijziging 2023), is beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Naar verwachting wordt het beroep in het eerste helft van 2024 ter zitting behandeld.

Overgangsrecht

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee is de onteigeningswet grotendeels komen te vervallen. Op grond van artikel 4.4 van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet blijft echter het oude recht (de onteigeningswet) van toepassing op dit onteigeningsverzoek, aangezien dit verzoek vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet bij Ons is ingediend.

Nu het ontwerp-tracébesluit ter inzage is gelegd vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet, blijft daarop het oude recht (de Tracéwet) van toepassing tot het tracébesluit onherroepelijk wordt. Dit volgt uit artikel 4.44, eerste lid van de Invoeringswet Omgevingswet.

Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Overeenkomstig artikel 63, tweede lid, van de onteigeningswet en artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben het ontwerp koninklijk besluit en de in artikel 63 van de onteigeningswet bedoelde stukken vanaf 1 maart 2024 tot en met 11 april 2024 in de gemeente Amsterdam en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage gelegen.

Overeenkomstig artikel 3:12 van de Awb heeft onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat (Onze Minister) van het ontwerp koninklijk besluit en van de terinzagelegging van de onteigeningsstukken openbaar kennis gegeven in de Staatscourant van 29 februari 2024, nr. 6456

Verder heeft Onze Minister het ontwerp koninklijk besluit overeenkomstig artikel 3:13 van de Awb, voorafgaand aan de terinzagelegging toegezonden aan belanghebbenden, waaronder de verzoeker. Daarbij zijn de belanghebbenden gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren te brengen en op de mogelijkheid over de zienswijzen te worden gehoord.

Overwegingen

Noodzaak en urgentie

De Zuidas in Amsterdam ontwikkelt zich tot internationale toplocatie voor wonen en werken in de metropoolregio Amsterdam. Daarmee wordt de internationale concurrentiekracht vergroot en de economische positie van Nederland in Europa en de rest van de wereld versterkt. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR; Ministerie van Infrastructuur en Milieu, maart 2012) is de ontwikkeling van de Zuidas als economische toplocatie en infrastructuurknooppunt door het rijk samen met andere overheden aangemerkt als gebiedsontwikkeling van nationaal belang.

Op en rond de Zuidas doen zich verschillende knelpunten en problemen voor. De rijksweg A10 Zuid (hierna: A10 Zuid) doorsnijdt de Zuidas. Tussen de rijbanen van deze weg ligt het station Amsterdam Zuid met diverse trein- en metrospooren. Op de A10 Zuid is sprake van problematische doorstroming van het verkeer tussen de knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel. Deze doorstroming zal door de groei van het verkeer in de toekomst en zonder maatregelen verder verslechteren. Het station Amsterdam Zuid moet daarnaast fors worden uitgebreid om de groei van het openbaar vervoer op te vangen. De ruimte daarvoor is echter beperkt door de ligging tussen de rijbanen van de A10 Zuid. De infrastructuurbundel, die bestaat uit de rijbanen van de A10 Zuid en de trein- en metrospooren met het station Amsterdam Zuid, belemmert tevens de realisatie van een (centrum)klimaat op de Zuidas. Tot slot zorgt deze bundel in de aangrenzende gebieden van de Zuidas voor toename van de geluidhinder en een sterke vermindering van de externe veiligheid en luchtkwaliteit.

Met het project Zuidasdok trachten het Rijk, ProRail en de gemeente Amsterdam de geschetste problemen op te lossen. Hierbij wordt de A10 Zuid in hoofdzaak verbreed van 2x3 rijstroken naar 2x6 rijstroken. Het doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer worden daarbij gescheiden en de knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel worden met aansluitende rijksweggedeelten (A2, A4 en A10) aangepast. Ter hoogte van het centrum van de Zuidas wordt de A10 Zuid in twee tunnels aangelegd. Daardoor ontstaat ruimte om het station Amsterdam Zuid uit te breiden. De aanleg van de tunnel zorgt ook voor verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van de geluidsbelasting ter hoogte van het centrum van de Zuidas. Op deze wijze kan de Zuidas zich verder ontwikkelen tot een duurzaam, gemengd stedelijk centrum voor wonen, werken en voorzieningen en kan de bereikbaarheid van de Zuidas en het noordelijk deel van de Randstad worden gewaarborgd.

De voorgenomen onteigening heeft betrekking op het project Zuidasdok A10 Schinkelbrug tussen km 20,65 en 20,85 met bijkomende werken. Dit betreft onder andere de bouw van één nieuwe noordelijke Schinkelbrug en drie nieuwe zuidelijke Schinkelbruggen. Ten zuiden van de Schinkelbruggen worden het geleidewerk en wachtplaatsvoorzieningen voor de scheepvaart naar de Schinkelbrug verplaatst en verlengd. Als gevolg van de verlenging van het oostelijke geleidewerk van de Schinkelbruggen dienen, ten behoeve van een nautisch veilige situatie aan de oostzijde van dit geleidewerk, enkele steigers geamoveerd te worden om zodoende een veilige in- en uitvaart van de scheepvaart van de jachthavens mogelijk te maken. Tevens levert deze aanpassing voldoende manoeuvreerruimte op voor aan- en afvoer van woonarken naar de woonarkhaven aan de zijde van de Jachthavenweg ten noorden van de Schinkelbruggen.

Om de werken en werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren wenst de Staat de eigendom te verkrijgen, vrij van lasten en rechten, van de onroerende zaken die in het onteigeningsplan zijn begrepen.

De verzoeker heeft met de eigenaren overleg gevoerd om deze onroerende zaken minnelijk in eigendom te verkrijgen. Dit overleg heeft vooralsnog niet tot (volledige) overeenstemming geleid. Omdat het ten tijde van het verzoek naar het oordeel van de verzoeker niet aannemelijk was dat het overleg op afzienbare termijn tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden, heeft de Minister een verzoek ingediend tot aanwijzing ter onteigening van deze onroerende zaken, om de tijdige verwezenlijking van het plan van het werk zeker te stellen.

Uit de Ons bij het verzoek overgelegde zakelijke beschrijving blijkt dat de realisatie van het project Zuidasdok in delen is aanbesteed. Het deelproject Knooppunt De Nieuwe Meer, waarin het onteigeningsplan Zuidasdok A10 Schinkelbrug e.o. is gelegen, is in 2022 gegund. Dit deelproject zal gefaseerd worden uitgevoerd. De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart. De voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van de Schinkelbrug starten in het derde of vierde kwartaal van 2024. In de periode van het eerste kwartaal 2025 tot het vierde kwartaal 2026 zal de bouw van Schinkelbrug plaatsvinden, waarbij het werkterrein aan de noordzijde van de Schinkelbrug beschikbaar dient te zijn. Ook wordt in die periode het geleidewerk in de vaarweg ten zuiden van de Schinkelbrug vervangen en de steigers in de jachthaven geamoveerd. Het gehele werk dient in het vierde kwartaal van 2030 gerealiseerd te zijn. Daarmee is aannemelijk dat zal worden voldaan aan de door Ons voor de aanvang van de werken en werkzaamheden gehanteerde termijn van ten hoogste vijf jaar na de datum van dit aanwijzingsbesluit.

Zienswijzen

Binnen de bedoelde termijn zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

Overige overwegingen

Uit de bij het verzoek overgelegde stukken blijkt, dat de in het onteigeningsplan begrepen onroerende zaken bij de uitvoering van het overgelegde plan van het werk niet kunnen worden gemist.

Ons is niet gebleken van feiten en omstandigheden die overigens de toewijzing van het verzoek in de weg staan. Het moet in het belang van een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer, de verbetering van de bereikbaarheid en de verbetering van het leefklimaat noodzakelijk worden geacht, dat de Staat de vrije eigendom van de door Ons ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken verkrijgt.

Wij zullen, gelet op het hierboven gestelde, het verzoek namens de Staat tot het nemen van een besluit krachtens artikel 72a van de onteigeningswet gedeeltelijk toewijzen.

BESLISSING

Gelet op de onteigeningswet,

op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 7 juni 2024, nr. RWS-2024/20834, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;
gelezen het verzoek van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij brief van 27 november 2023, kenmerk RWS-2023/47792;
gelezen het e-mailbericht van verzoeker van 17 april 2024;

de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, advies van <datum, no.W...../IV>;
gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat <datum, nr. RWS->, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;

Hebben Wij goedgevonden en verstaan:

Voor de realisatie van de verbreding en het ondergronds leggen van de Rijksweg A10 (Zuidasdok) ter hoogte van het centrumgebied van de Zuidas en voor de reconstructie van gedeelten van de rijkswegen A2, A4 en A10 en de knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel, gedeelte A10 Schinkelbrug tussen km 20,65 en 20,85, met bijkomende werken, in de gemeente Amsterdam, ten name van de Staat ter onteigening aan te wijzen de onroerende zaken in de gemeente Amsterdam aangeduid op de grondtekening die ingevolge artikel 63 van de onteigeningswet in de gemeente Amsterdam en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage heeft gelegen en die zijn vermeld op de bij dit besluit behorende lijst.

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Optioneel: standaard publicatie

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

of

Optioneel: uitgebreide publicatie na inhoudelijk advies RvS

Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit dat ingevolge artikel 26 van de Wet op de Raad van State met het aan de Afdeling advisering van de Raad van State voorgelegde ontwerpbesluit, het voornoemd advies en het nader rapport in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,